

Bilaga 32A Fördjupande slutrapport

Redovisningsperiod: 20070701 – 20110522 (KLIMP 2007-2011)
Åtgärdens namn: Bidrag till tankställen med förnybara drivmedel i hela Kronobergs län
Åtgärdsnummer:
Sökande/Huvudman: Energikontor Sydost

Kontaktpersoner för åtgärden

Ansvarig kontaktperson: Jonas Lööf, projektledare
Postadress: Framtidsvägen 10A
Postnummer och ort: 351 96 Växjö
Telefon: 0470-745055, 0706-550771
E-post: jonas.loof@energikontorsydost.se

Sammanfattning

Åtgärden har syftat till att bygga upp en marknad för ökad introduktion av tankställen med förnybara drivmedel i Kronobergs län. Detta för att minska bensin- och dieselförbrukningen samt utsläppen av fossil koldioxid.

Målen har under projekttiden varit:

- 40 nya tankställen med förnybara drivmedel,
- uppnå en besparing på 1 405 000 liter bensin/diesel vilket motsvarar
- en minskning av koldioxidutsläppen med 3 316 ton i Kronobergs län.

Genom en effektiv och genomtänkt projektorganisation, bidrag till tankställen med förnybara drivmedel, marknadsföring och informationsspridning samt utvärdering av projektet har följande resultat uppnåtts under projekttiden:

- 7 nya tankställen med förnybara drivmedel (E85), 5 elladdstolpar samt 3 gasflak som stöd till förstärkt infrastruktur med biogas → totalt 15 pumpar/laddstolpar/gasflak
- en besparing på 725 m³ bensin/diesel (52 % av totalt projektmål) vilket motsvarar
- en minskning av koldioxidutsläppen med 1 711 ton (52% av totalt projektmål) i Kronobergs län.
- Dessutom har 5 elladdstolpar med grön el implementerats. Miljönyttan med dessa kan beräknas på olika sätt – målet i regionen är att introducera 200 elbilar senast det kommande året. De publika laddstolparna är av betydelse för att få fler att ta steget från ord till handling, även om flera elfordon kommer att laddas exempelvis i hemmet under nattetid. Men ersätter dessa bensinbilar med en förbrukning motsvarande 1,2 m³ bensin/diesel kommer det ge en miljönytta på ytterligare 240 m³ bensin och 529 ton CO₂. Men eftersom enbart fåtal elbilar hittills introducerats och att miljönyttan är svår att bedöma har miljönyttan för denna del inte räknats med.

Detta ska ställas i relation till att bidragsbudgeten som har utnyttjats till 45,0%, vilket innebär att en högre miljönytta uppnåtts i relation till nyttjade bidragsmedel jämfört med ansökan.

Delmål har dessutom varit att:

- Förnybart drivmedel på 40 mindre stationer i länet (bidrag inom projektet)
- Förnybart drivmedel på 60 procent av samtliga stationer (totalt ca 80 av dagens 130)
- En ytterligare målsättning är att försöka få dessa procentuellt likvärdigt fördelade över hela länet.

Resultat:

- Förnybart drivmedel finns på 11 mindre stationer (som säljer under motsvarande 1000 m³ bensin/diesel på årsbasis), varav 9 fått bidrag via detta projekt. På ytterligare tre mindre stationer är det planerat E85 i närstående tid.
- Vid projektets början fanns 130 stationer nu finns 99 kvar. Vid projektets början fanns det möjlighet att tanka förnybart drivmedel (E85) på 12 stationer i Kronobergs län. Det finns förnybart drivmedel på 53 stationer (51 stationer med E85 och två med gas) varav det är planerat på ytterligare åtta i närstående tid (E85). Vilket innebär att 53 procent av stationerna i dagsläget och drygt 61 procent av stationerna kommer att ha förnybart drivmedel om allt planerat kommer på plats.
- Det finns idag möjlighet att tanka förnybart drivmedel i samtliga länets kommuner (E85), tanka gas i två kommuner (Växjö och Älmhult) samt ladda sin elbil i Växjö. Andelen stationer med förnybart drivmedel är ganska väl fördelat i hela regionen med undantag för Lessebo och Uppvidinge kommuner där andelen är markant lägre (25 respektive 37,5 procent).

Tabell: Översikt antal stationer i kommunerna i Kronobergs län 2011-05-22

	Antal stationer	Ö1000m3	U-1000m3	saknar volyms uppgift	Nedlagda
Alvesta	11	5	6	0	2
Lessebo	4	0	3	1	3
Ljungby	16	8	8	0	4
Markaryd	8	2	3	3	10
Tingsryd	11	2	9	0	2
Uppvidinge	8	1	6	1	3
Växjö	30	18	8	4	7
Älmhult	11	5	5	1	5
Summa	99	41	48	10	36

Tabell: Översikt antal stationer med förnybart drivmedel i kommunerna i Kronobergs län 2011-05-22

	Antal med E85	Varav U-1000m3	Antal med biogas	Varav U-1000m3	Andel gröna pumpar	På gång med E85	Varav U-1000m3	Andel gröna pumpar
Alvesta	5	0	0	0	45,5	0	0	45,5
Lessebo	1	0	0	0	25,0	1	1	50,0
Ljungby	9	1	0	0	56,3	0	0	56,3
Markaryd	4	0	0	0	50,0	0	0	50,0
Tingsryd	6	5	0	0	54,5	2	1	72,7
Uppvidinge	3	1	0	0	37,5	0	0	37,5
Växjö	18	2	1	1	63,3	3	0	73,3
Älmhult	5	0	1	1	54,5	2	1	72,7
Summa	51	9	2	2	53,5	8	3	61,6

Ekonomi

Enligt ursprunglig ansökan skulle åtgärdens totala kostnad uppgå till 14 440 000 kr (efter förändringsbegäran). Av detta beräknades 14 440 000 kr vara miljörelaterad investering, fördelat på fyra budgetposter; projektorganisation, bidrag till tankställen, marknadsföring och utvärdering. Åtgärden har beviljats bidrag med totalt 23,4 procent av miljörelaterade investeringen, dock maximalt 3 380 000 kr. Nedanstående tabell visar budgeten för åtgärden.

Aktivitet	Total invest.	Total miljörelaterad invest.	Totalt bidrag	Andel bidrag (%)
Projektorganisation	1 950	1 950	585	30,00
Utvärdering	200	200	100	50,00
Marknadsföring	290	290	145	50,00
Bidrag till gröna pumpar	12 000	12 000	2 550	21,25
Totalt	14 440	14 440	3 380	23,40

Under genomförandet har investering i gröna pumpar blivit mindre jämfört med ursprunglig ansökan. Detta visade sig ungefär i mitten av projektet vilket gjorde att Energikontor Sydost vidtog åtgärder för att i första hand säkerställa miljönytta i förhållande till varje utnyttjad bidragskrona, genom att anpassa projektorganisation (135 000 kr lägre bidrag), marknadsföring (30 000 kr lägre bidrag) och utvärdering (19 000 kr lägre bidrag) så att inte maximalt bidrag skulle behöva utnyttjas.

Kostnaderna för projektorganisationen består av de kostnader som rapporterats av Energikontor Sydost samt av representanter från mackägare, bränslebolag, bilhandlare m.fl. som utgjort en del av projektorganisationen. Representanternas kostnader har beräknats utifrån hur många timmar de uppgett att de lagt på att arbeta med att skapa förutsättningar för ökad introduktion av förnybara drivmedel i Kronobergs län.

Bidragsandelen relaterat till miljöinvesteringen för projektet hamnade på 17,6 procent, där 1 520 805 kr utnyttjades av beviljad bidragsbudget (45,0 procent). Nedanstående tabell visar det verkliga utfallet för åtgärden (siffrorna är avrundade till närmaste tusentals kronor). Med facit i hand hade även tillfredsställande miljönytta/bidragseffektivitet uppnåtts om maximalt bidrag på upparbetade kostnader (1 704 555 kr) hade äskats från Energikontor Sydost.

Aktivitet	Total invest.	Total miljörelaterad invest.	Totalt bidrag	Andel bidrag (%)
Projektorganisation	1 961	1 961	450	22,9
Utvärdering	163	163	81	49,8
Marknadsföring	451	451	115	25,5
Bidrag till gröna pumpar	8 713	6 092	875	14,4
Totalt	11 287	8 666	1 521	17,6
<i>Ursprunglig budget</i>	<i>14 440</i>	<i>14 440</i>	<i>3 380</i>	<i>23,4</i>
<i>Utfall i jämförelse med ursprunglig budget</i>	<i>78,2</i>	<i>60,0</i>	<i>45,0</i>	

Genomförande

Projektorganisation

En projektorganisation har verkat med en huvudprojektledare som hållit ihop alla projektdelar inklusive utvärdering. Projektorganisationen har samlat och involverat ett 30-tal representanter från mackägare, bränslebolag, bilhandlare m.fl. för ökat engagemang i att snabba på introduktionen av förnybara drivmedel i Kronobergs län. Genom regelbunden information, diskussion och besök ute hos dem och med potentiella andra aktörer har projektorganisationen stöttat och stimulerat arbetet och utvecklingen för ökad introduktion av förnybara drivmedel i form av fler publika pumpar i hela Kronobergs län.

Detta arbetssätt har tidigare integrerats och testats i KLIMP i Kalmar län med bidrag till pumpar med förnybara drivmedel och miljöbilar som drevs dels mellan 2005-september 2008 samt under 2009 vilket resulterade i ett mycket bra utfall. I Kronobergs län har dock projektorganisationen övervägande utgjorts av representanter från mackägare och bränslebolag till skillnad från i Kalmar län där bilhandlare i första hand medverkade i projektorganisationen. På detta sätt har även erfarenheter kunnat utbytas mellan projekten i Kalmar respektive Kronobergs län – vilket också bidragit till positiv utveckling. I Kronobergs län har gemensam marknadsföring, information om projektets möjligheter till bidrag, förmedling av de senaste rönen inom fordon och drivmedel varit bidragande orsaker till ett väl fungerande samarbete med denna viktiga målgrupp.

Representanter i projektorganisationen har engagerat sig olika mycket. Projektet har eftersträvat att involvera så många som möjligt att arbeta så mycket som möjligt med frågan för att få till fler pumpar med gröna drivmedel i Kronobergs län. Omfattningen av arbetet som de bränslebolag, mackägare m.fl. som varit mest aktiva har tidredovisats av respektive representant som bekräftats och godkänts skriftligen via försäljningschef, VD eller motsvarande. Fokus för arbetet har legat på att öka kunskapen hos fler om olika förnybara drivmedel, utbyte av erfarenheter, diskussioner kring möjligheter i olika orter och specifika stationer, ekonomi samt praktiskt arbete kopplat till installation av pump med förnybart drivmedel. Omfattningen varierar mellan cirka 60-100 timmar på årsbasis i genomsnitt sett över hela projektperioden där organisationen startade upp i början av 2008.

Sammanhållande projektledning hos Energikontor Sydost har fungerat som samordnare av projektets olika aktiviteter samt som ett bollplank, stöttning och svarat på frågor som dykt upp från representanter i projektorganisationen och andra intressenter. Energikontor Sydost är en oberoende aktör med stor trovärdighet, vilket ger förutsättningar för en öppen diskussion i projektgruppen, på så vis blir det enklare att utbyta erfarenheter och därmed konkreta lösningar i linje med projektets syfte. Medverkan av mackägare och bränslebolag i sin tur ger ökat engagemang hos de involverade vilket underlättar för dem och andra att gå från ord till handling. På detta sätt har förutsättningarna ökat för fler pumpar med förnybara drivmedel i Kronobergs län. Detta projekt har genom uppbyggnad av kunskap och engagemang utvecklat förutsättningarna för medverkande representanter och andra intressenter för en mer positiv utveckling i Kronobergs län avseende både miljöbilar och pumpar med gröna drivmedel. Genom att kunna visa på ökad efterfrågan av förnybara drivmedel (fler miljöbilar som körs på förnybara drivmedel) så har både fler bilhandlare och bränsleaktörer fått ökad insikt i vikten att driva dessa frågor hand i hand – på detta sätt ökar förutsättningarna för ökad försäljning av både gröna drivmedel och miljöbilar i hela Kronobergs län, alltså även på mindre orter.

Alla mackägare, bränslebolag och motsvarande intressenter i länet har erhållit information om bidragsmöjligheter och projektet. På detta sätt har information kunnat förmedlas direkt till rätt personer i respektive organisation. Detta har visat sig vara en bra kanal att nå ut till fler i Kronobergs län med information om projektet och projektets unika möjlighet för länet. Detta har kombinerats med gemensamma aktiviteter, besök hos viktiga aktörer och marknadsföringsinsatser.

Samarbetet och uppbyggandet av projektorganisationen bygger på en arbetsmodell som skapats i förtroende mellan Miljöfordon Syd (tidigare huvudman för åtgärden), Energikontor Sydost och bilhandlare och bränslebolag – först i Kalmar län och som vidare utvecklats i Kronobergs län. Den har visat sig fungera bra, då framförallt flera bilhandlare, bilförsäljare å ena sidan och mackägare och bränslebolag å andra sidan engagerats i projektet. På detta sätt har information om projektet och dess möjligheter med bidrag förts ut på ett bredare sätt än om Energikontor Sydost enskilt skulle jobbat med frågan.

I takt med ökad opinion och ökad efterfrågan från kunder så har allt fler insett vikten av att ligga på framkant avseende utbud av olika förnybara drivmedel och även erbjuda dessa för att öka försäljningen av drivmedel över tid i en allt tuffare och hårdare konkurrens.

Samarbetet med bilhandlare har också visat sig mycket viktigt. Det behövs både fordon och drivmedel för att utvecklingen ska ta fart. ”Inga bilar – inga tankställen” och vice versa. Engagerade bilhandlare har parallellt involverats i utvecklingen vilket varit en del av lösningen för att få till fler tankställen med förnybara drivmedel. Engagerade bilhandlare har medverkat så att miljöbilsförsäljningen ökat i länet. Se tabell nedan.

Avser andel och antal nysålda miljöbilar av totala nybilsförsäljningen av personbilar. Statistik från Bil Sweden	jan-april					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Andel miljöbilar riket som helhet	12,93	16,69	34,09	38,01	40,06	36,00
Andel miljöbilar i Kronobergs län	11,56	17,79	30,54	36,89	38,28	36,53
Antal miljöbilar i Kronobergs län	675	1035	1521	1553	2339	759
Etanol	548	766	1131	901	786	117
Snåla diesel	31	126	217	355	1057	460
Gas	10	11	4	42	84	16
Snåla bensin	66	113	132	220	375	148
Hybridbilar	20	19	37	35	37	18

Antal miljöbilar i Kronobergs län efter projekttiden = ca 8700

Antal miljöbilar introducerade under projekttiden = 6690

Antal miljöbilar i Kronobergs län före projekttiden = cirka 2000

2010 fanns det 91 820 registrerade personbilar i trafik i Kronobergs län. Av dessa var cirka 8700 miljöbilar vilket innebär en miljöbilsandel på cirka 9,5 procent. Vidare drivs cirka 5200 av miljöbilarna med förnybart drivmedel (cirka 5000 etanolbilar och 200 gasbilar).

Marknadsföring

För att nå ut till bränslebolag och mackägare har stort fokus lagts på information om förnybara drivmedel och pumpbidrag under den inventering (en del inom ”Rädda landsbygdens bensinstationer”) av samtliga bensinstationer som genomförts under 2009 i Kronobergs och Kalmar län. Information har givits via telefonkontakter och som har kompletterats med information om projektet via både vanlig post och e-post.

Beslutsfattare inom kommuner och landsting har bearbetats för att öka kunskapen om goda exempel och möjligheter samt skapa opinion hos de som beslutar kring landsbygdens överlevnad och infrastrukturfrågor med förnybara drivmedel. Detta marknadsförings- och informationsarbete får betecknas som mer långsiktigt men väldigt viktigt på vägen till ett framtida samhälle där det finns möjlighet att tanka gröna drivmedel i en hel region, alltså inte bara i de stora städerna. Detta är inte bara en fråga om gröna drivmedel utan om hur drivmedel ska vara tillgängligt framöver i ett helhetsperspektiv.

För att öka kunskapen om förnybara drivmedel och miljöbilar generellt har olika informations- och marknadsföringsaktiviteter genomförts. En bra grund i marknadsföringen har tidningen Miljöbilen varit som delats ut till alla hushåll i Kronobergs län, en gång per år, 2007 och 2008. Tanken var att genomföra en liknande kampanj under 2009, men det ekonomiska läget var inte tillräckligt bra hos delfinansierare som kommuner och annonsörer.

I stället har stort fokus lagts dels på att bearbeta representanterna inom projektorganisationen med material som ansökningsblanketter för bidrag så att de har haft det tillgängligt internt och möjlighet att sprida till andra intressenter, med information om bidraget och hur man söker det. Under 2009 och 2010 har även informationstidningen Klimat & Transporter nått ut till beslutsfattande politiker och chefer i kommuner och landsting. I tidningarna har informerats och annonserats om möjligheten att söka pumpbidrag i Kronobergs län i kombination med information om Rädda landsbygdens bensinstationer som en del av lösningen för att kunna få upp pump med gröna drivmedel i hela länet.

Miljöbilen 2008

Klimat & transporter 2009

Miljöbilen 2008: <http://miljofordonsyd.se/wp-content/uploads/Tidning-Kronoberg-2008.pdf>

Klimat & transporter 2009: <http://miljofordonsyd.se/wp-content/uploads/Klimat-o-transporter-2009.pdf>

Klimat & transporter 2010: http://miljofordonsyd.se/wp-content/uploads/KoT_2010_lowres1.pdf

Bidrag ger fler gröna pumpar

Ståliga bidrag, samverkan mellan flera olika aktörer och informationspridning och marknadsföring är betydelsefulla faktorer för ökad introduktion av miljöbilar och tankstationer med förnybara drivmedel.

I Kalmar och Kronoberg lin återfinns ett utbud av olika drivmedel. Detta innebär en viss utfordring för transportsektorn, som idag är mer eller mindre beroende av fossila bränslen. Därför är det en viktig uppgift att öka introduktionen av miljöbilar hand i hand med för tankstationer med förnybara drivmedel.

För att ett lin ska kunna bli oberoende av fossila drivmedel behöver man i vissa tankstationer och mindre orter och landsbygd.

Som en del i den klimatavtalarprogrammet, KLIMP, i både Kalmar (2006-2010) och Kronoberg län (2007-2010) finns det bidrag för att stödja mindre bensinstationer och aktörer som vill installera pumpar med förnybart drivmedel.

- Bidraget gäller för stationer som inte betjänar av dess så kallade pumpslagen, vilket innebär att de ska tillåta 1000 m3 tank och dess till personbilar per år.
- Bidraget gäller alla förnybara drivmedel såsom etanol, E85, biogas, bioludol (BME), men även eladdatörer med grön el.
- Bidraget är maximerat till 25 procent av investeringskostnaden med ett tak på 75000 kronor. Bidraget täcker till 40 gröna pumpar i respektive län.

Arbetet i projektet samordnas av Energikontor Sydost där bland

Bidraget är avgäldslöst för ståliga bidrag och det förutsätts att de som vill bygga stationer även på mindre orter och landsbygd, till de olika linerna i stationer/linerna, ska vara ansvariga för pumpslagen i Kalmar och Kronoberg län samt de olika pumpslagen i Jönköping för att ståliga service på landsbyggen ska vara möjlig.

med etanolbränslet E85 installeras på mindre bidragshörande stationer i Kalmar och Kronoberg län. Programmet är ytterligare 20 till 25 stationer med E85 under projektiden. Detta är lägre än förväntat, eftersom ökat intresset för eladdatörer kraftigt. De första installationerna är under byggande och det finns möjligheter på att upp emot 30 till 40 kommer att installeras under projektperioden. Men fortfarande finns pumpar kvar att sätta

Växjö, tel: 0470-72 33 20 Oskarshamn, tel: 0481-880 70
www.energiagentur Sydost.se

Hemsida

Information om projektet har under hela projekttiden funnits på Miljöfordon Syds hemsida (åtgärdsägare fram till 2008-12-31) och därefter på Energikontor Sydosts hemsida (tog över huvudmannaskapet för projektet 2009-01-01), www.energi-kontorsydost.se.

- Om projektet: <http://eks.standout.se/uppdrag/transporter/miljobidrag.php>
- Regleringsvillkor pumpbidrag:
<http://eks.standout.se/userfiles/file/Uppdrag%20och%20projekt/Milj%C3%B6bidrag%20f%C3%B6r%20bil%20och%20pump/ESS%20pumpbidrag%20Kronoberg%2020090101.pdf>
- Ansökningsblankett pumpbidrag:
http://eks.standout.se/userfiles/file/Uppdrag%20och%20projekt/Milj%C3%B6bidrag%20f%C3%B6r%20bil%20och%20pump/EKS-pumpblankett_kronoberg_0909.pdf

Under projekttiden har parallellt i andra projekt även utbildningsmaterial till bilhandlarna tagits fram samt informations- och utbildningsinsatser genomförts för att öka deras kunskaper samt informera om de bästa argumenten för att sälja mer miljöbilar. Detta för att stötta introduktionen av fler miljöbilar i länet, som ger ökat underlag för fler pumpar med gröna bränslen. Detta material har även varit bra information till bränslebolag, mackägare m.fl. representanter i projektorganisationen för att öka förståelsen om behovet av samverkan mellan dessa parter för att gröna bränslen och infrastruktur ska gå hand i hand med hållbar introduktion av miljöbilar.

Bidrag till pumpar med förnybara drivmedel:

När det gäller att få till alternativt drivmedel på 40 mindre bensinstationer (försäljningsvolym understigande 1000 m³ bensin & diesel på årsbasis) har det varit svårare än väntat. Många av de mindre stationerna har visat intresse för alternativa drivmedel, men de har och har haft det tufft att få ihop ekonomin på grund av minskade försäljningsmarginaler på drivmedel generellt, så för dem är det primära att överhuvudtaget få ordinarie drivmedelsförsäljning att överleva. Intresset för att installera pump med förnybart drivmedel har även hämmats betydligt de senaste två åren främst på grund av utökade strukturrationaliseringar inom bränslebranschen och det ekonomiska läget i världen som slagit mycket hårt mot de mindre tankstationerna med låga försäljningsvolym - och då är det tufft och i flera fall omöjligt att få dem att investera i ny utrustning. Ytterligare faktor som hämmat utvecklingen är medias rapportering om att bland annat etanol och andra förnybara drivmedel inte är så miljövänliga, vilket gjort att flera dragit slutsatsen att det bästa är att fortsätta att köra på bensin och diesel. I avsaknad av nationella drivmedelsstrategier vad som ska satsas på framöver så är det som är intresserade av gröna drivmedel som i stället väntar och ser snarare än att investera nu.

För att få bättre grepp på läget bättre har under 2008-2009 samtliga bensinstationer i Kronobergs län inventerats, se bilaga 3: Inventering bränslestationer Kronoberg, som är ett uppdaterat underlag från slutrapporten från "Rädda landsbygdens bensinstationer i Kalmar och Kronobergs län". Det finns 2011-05-22 totalt 99 stationer i Kronobergs län. Vidare har 36 stationer lagts ned sedan projektet startade. Man kan idag tanka förnybart drivmedel på 53 stationer (53,5 procent) i Kronobergs län. 48 av det totala antalet stationer säljer under 1000 m³ drivmedel på årsbasis, vilket gör dem till bidragsberättigade för stöd till pump med alternativt drivmedel inom ramen för detta projekt. Samtliga mindre stationer har kontaktats och har informerats om projektet och möjligheten till bidrag till installation av pump med förnybart drivmedel. 11 av dessa har idag förnybart drivmedel i form av E85 och biogas, varav nio har fått bidrag inom ramen för detta projekt. Investering i etanolkompakt har skett på sju orter under projektiden: Konga, Linneryd, Rottne, Ryd, Tingsryd, Åseda och Växjö. På två orter har biogasinfrastrukturen stärkts med 3 gasflak: Växjö och Älmhult samt att det i Växjö har kommit upp laddstolpar på fem platser; Mc Donalds Norremark, Kvarteret Portvakten, Grand Samarkand, Hammerdalsvägen och hos Videum på universitetsområdet. Totalt har det kommit upp 15 pumpar/gasflak/laddstolpar med förnybara drivmedel i länet under projektiden.

RÄDDA LANDSBYGDENS BENSINSTATIONER

En länsövergripande satsning i Blekinge, Kalmar och Kronobergs län för att både bevara och utveckla en hållbar infrastruktur med fordonsdrivmedel även på mindre orter och på landsbygden.

Rädda landsbygdens bensinstationer, informationsfolder för en hållbar infrastruktur med drivmedel även på mindre orter.

Läs mer:

http://www.energikontorsydost.se/userfiles/file/Uppdrag%20och%20projekt/Radda%20mackarna/mackar-folder_lowres.pdf

För att öka intresset för bidraget har begäran om förändring sökts och beviljats vid ett tillfälle. Dels har huvudman ändrats under projekttiden från Miljöfordon Syd till Energikontor Sydost samt att bidrag även kunnat delas ut till andra än traditionella bränslebolag för investeringar i etanol, biogas, biodiesel samt laddstolpar för elbilar.

Intresset för elladdstolpar har varit stort dock har utvecklingen inte riktigt tagit fart inom projekttiden. Fem elladdstolpar har dock kommit upp hittills (inom projekttiden) men uppskattningsvis kommer minst ytterligare ett 20-tal laddstolpar komma upp i Kronobergs län inom det närmaste året. Som en del i att öka introduktionen av biogas i länet har bidrag delats ut till investering i mobila gasflak som en möjlighet att stärka infrastrukturen för biogas i regionen samt öka tillgängligheten av gas på dessa stationer och dessutom maximera miljönyttan. Detta var ett nytänkande som framkom under projektet i Kalmar län och som implementerades där med gott resultat.

Mobila gasflak:

- 1) medger flakning av gas från närliggande produktionsanläggning för att snabbare kunna bygga upp en marknad och stärka infrastrukturen.
- 2) medger på sikt ökad produktion av biogas på befintliga produktionsanläggningar men även underlag för fler produktionsanläggningar, exempelvis ett område för att på sikt stimulera och hjälpa igång gårdsnära biogasproduktion.
- 3) medger dessutom ett bättre tillvaratagande av all den gas som produceras i regionen så att inte fackling behöver ske under året. Under vissa delar av året så räcker inte befintliga lager och då måste biogasen helt i onödan facklas bort.

Under projekttiden har intresse inkommit på investering i 4-6 mobila gasflak från bland annat olika aktörer och projekt i Alvesta, Lönashult, Växjö och Älmhult. Totalt har det resulterat i tre gasflak under projekttiden – två i Växjö och ett i Älmhult.

Utvärdering

SUMO-utvärderingsmodell

Utvärderingen har varit en naturlig del i projektgenomförandet som strukturerats av huvudprojektledare som är bekant med SUMO-utvärderingsmodell. Utvärderingen har gjorts i SUMO-inspirerad anda. De olika informations- och marknadsföringsaktiviteterna har genomförts för att säkerställa att projektets mål ska kunna nås.

Metod - miljöeffektberäkning

För att säkerställa beräkning av projektets mål och miljöeffekter har en metod utarbetats med fokus på utsläpp av koldioxid och besparing av bränsle vilket baseras på statistik i första hand baserat på faktiskt sålda volymer och i andra hand uppskattade försäljningsvolymer (för de stationer som installerats i projektets slutesked). Statistik har säkerställts genom diskussion med berörda bränslebolag/mackägare som skickat underlag på faktiska försäljningsvolymer alternativt angivit förväntade försäljningsvolymer för stationer som precis installerats (där faktisk statistik saknas).

Det har funnits ambitioner att försöka bedöma besparing av andra miljö- och hälsoskadliga luftföroreningar såsom kväveoxider (NO_x), kolmonoxid (CO), partiklar (PM) och oförbrända kolväten (HC). Det har inte bedömts rimligt att lägga några större resurser på att bedöma dessa sidoeffekter i projektet. Möjligheten har dock kollats upp, men ingen enkel och tillförlitlig bedömningsmodell till rimlig kostnad har hittats.

Sammanställning av SUMO-utvärderingen inklusive miljöeffektberäkning finns i Bilaga 32B_Projektutvärdering enligt SUMO.

Måluppfyllelse

Fler tankstationer med förnybara drivmedel

Mål om minst 40 stationära stationer fler med förnybara drivmedel jämfört med före 2006-07-01 på mindre bensinstationer som säljer under 1000 m3 drivmedel.

Totalt har 15 pumpar, laddstolpar och gasflak installerats under projekttiden; varav sju etanolpumpar; Konga, Linneryd, Rottne, Ryd, Tingsryd, Åseda och Växjö. På två orter har biogasinfrastrukturen stärkts med tre gasflak: Växjö och Älmhult samt att det i Växjö har kommit upp laddstolpar på fem platser; Mc Donalds Norremark, Kvarteret Portvakten, Grand Samarkand, Hammerdalsvägen och hos Videum på universitetsområdet.

Miljönytta

Totalt under projekttiden var målet att spara 1 405 000 liter (= 1 405 kbm) bensin vilket motsvarar en reduktion av 3 316 ton koldioxid. Under projekttiden (2007-2011) har 725 m3 bensin (på årsbasis) sparats motsvarande en reduktion på 1 711 ton koldioxid. Miljönyttan är beräknad på i första hand faktiska försäljningsvolymerna och i andra hand förväntade försäljningsvolymerna allt enligt underlag från bränslebolag/mackägare.

Avseende miljönyttan för gasflaken så har den kortfattat bedömts enligt följande:

Med de två extra gasflaken i Växjö är enligt Hermibil förväntad försäljningsvolym av biogas Växjö 700 000 Nm3. Då de båda gasflaken utgör en avgörande förstärkning av lagringskapaciteten så bedöms de generera en fördubbling av försäljningen jämfört med utan motsvarande lagringskapacitet. Detta innebär att gasflaken i Växjö förväntas ge en ökad försäljning på 350 000 Nm3 biogas i miljönytta på årsbasis. I Älmhult bedömer E.ON att gasflaket kommer att kunna öka försäljningen med 150 000 Nm3 biogas på årsbasis. Varje Nm3 biogas ersätter 1,1 liter bensin vilket innebär att de tre gasflaken tillsammans kommer att stärka tillgängligheten för biogas till fordon med 500 000 Nm3 biogas på årsbasis vilket ersätter 550 m3 bensin per år i Kronobergs län.

Sammanställning uppfyllelse av projektmålen

Projektmål/miljöeffekt	Mål	Utfall	Uppfyllt
Antal nya pumpar med förnybart drivmedel	40	15	NEJ
Minskad bensinförbrukning (liter)	1 405 000	725 000	JA*
Minskade fossila CO2-utsläpp (ton)	3 316	1 711	JA*

Andel utnyttjad bidragsbudget	Budget	Utfall	Andel
Beviljade bidrag och utfall	3 380	1 521	45,0 %

*Då projekt inom KLIMP syftar till att reducera utsläpp av klimatpåverkande gaser till så låg kostnad som möjligt får projektmålen avseende minskad bensinförbrukning och koldioxidutsläpp anses uppfyllda då uppnådd miljöeffekt (51,6% av angiven miljönytta) i relation till utnyttjad bidragsbudget (45,0%) är högre än ursprunglig ansökan. Detta gäller även trots att antalet pumpar med förnybara drivmedel inte uppnåtts inom projektperioden.

Övriga effekter och framtid

Jämställdhet

Både bränsle- och bilbranschen är i grunden mansdominerad. Energikontor Sydost har verkat för ökad jämställdhet. Informationstidningen Miljöbilen och tidningen Klimat & Transporter har medverkat till att informera alla på ett grundligt sätt, vilket ger möjlighet för både män och kvinnor att i lugn och ro bli mer insatta i frågor rörande miljöbilar, förnybara drivmedel och vad vi kan göra tillsammans för att minska trafikens miljöpåverkan.

Ökat intresse hos kommunerna

Under projekttiden har ett ökat intresse skapats hos kommunerna i länet att köpa miljöbilar och öka introduktionen av förnybara drivmedel. Bland annat har Miljöfordon Syd genomfört en granskning av samtliga kommuners personbilar utifrån ett miljö- och trafiksäkerhetsperspektiv under hösten 2009 och 2010. I denna undersökning har antal och andel miljöbilar samt genomsnittliga utsläpp av koldioxid bestämts för kommunernas samtliga personbilar. Detta ger kommunerna ett bra underlag till att sätta förbättringsmål och följa upp utvecklingen i framtiden.

Uppföljning av resultaten kommer att ske ytterligare under 2011. Sett till resultaten har kommunerna generellt hög andel miljöbilar som kan drivas på förnybara drivmedel. Detta är en bra grund för ökad introduktion av fler pumpar med förnybara drivmedel.

Se undersökningen på följande länk: <http://miljofordonsyd.se/projekt/fordonsgranskning/>

Delaktig projektorganisation

Projektorganisationen har som beskrivits ovan strukturerats i form av samverkan mellan Energikontor Sydost, Miljöfordon Syd och flertalet engagerade representanter från bränslebolag, mackägare, bilhandlare m.fl. som på så vis känt stor delaktighet. Med upplägget i detta projekt har genomförande kommit betydligt närmre samtliga berörda parter, enligt tesen "ju fler som känner sig delaktiga och har möjlighet att påverka upplägg och genomförande, desto större förutsättningar till lyckat resultat i form av fler faktiska investeringar i pumpar med förnybara drivmedel". Detta är en samverkan som kommer att fortsätta även efter projekttiden i ambitionen att göra Kronobergs län till ett fossilbränslefritt län (netto) senast 2030.

Positiv utveckling i Kronobergs län

Utvecklingen ser positiv ut för fler miljöbilar men även avseende fler tankställen med förnybara drivmedel, vilket är grunden till lägre bränsleförbrukning och minskade miljö- och hälsoskadliga utsläpp från våra bilar och drivmedel. Miljöbilsintroduktionen har under projektiden nått nya betydande nivåer på nationell nivå såväl som i Kronobergs län och ser ut att fortsätta att accelerera under kommande år. Detta är bra, men detta innebär inte att introduktionen flyter på per automatik på mindre orter och på landsbygd.

Ska Kronobergs län lyckas att bli en fossilbränslefri region till 2030 så behövs därför ett fortsatt arbete med extra fokus på introduktion av miljöbilar och tankställen med förnybara drivmedel även på mindre orter och landsbygd. Grunden som skapats i detta projekt behöver därmed fortsätta att implementeras och vidareutvecklas. Vidare kommer aktörer såsom Regionförbundet södra Småland, Länsstyrelsen i Kronobergs län, Miljöfordon Syd och Energikontor Sydost fortsätta sitt samordnande arbete för att engagera, stimulera och motivera fler aktörer att bli en del av lösningen för att vi tillsammans ska nå en grönare region.

Projektet har sammanfattningsvis uppnått högre miljöeffekt i relation till utnyttjad bidragsbudget, vilket är ett bra utfall då det varit tuffa ekonomiska tider och kraftfulla strukturrationaliseringar inom bränslebranschen som är projektets huvudmålgrupp.

Slutrapporten är författad av projektledare Jonas Lööf på uppdrag för Energikontor Sydost.

Växjö 2011-06-11

Jonas Lööf
Energikontor Sydost